Prezenta lucrare conține _____ pagini

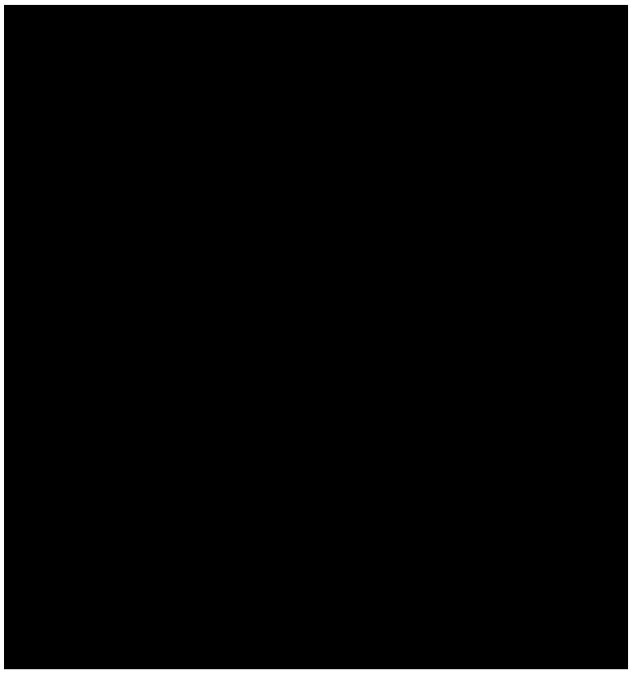
Numele:……...
……
Inițiala prenumelui tatălui: …….....
Prenumele:…….....
.....……
Școala de proveniență: …….....
.....
Centrul de examen: .....
Localitatea: …….....
Județul: …….....

Nume şi prenume asistent	Semnătura

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2026 – 2027

Disciplina: *Limba și literatura română*

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

SUBIECTUL I **70 de puncte**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Dezastrul era pe cât de clar, pe atât de ireparabil. Uitase acasă merindea*. Toată. El, personal, Bigică, pusese pachetul la răcoare, între geamuri, de cu seară și... acolo rămăsese. Acum degeaba întoarce pe dos buzunarele rucsacului... Nu era să înghită lanterna sau haina de ploaie.

— Cauți ceva?

— Hî? Nimic.

Buclucul aici era. El, personal, Bigică, n-avea decât să rabde, era vinovat în definitiv, dar Doru? În primul rând că era musafirul lui, în al doilea rând, ce pretenții puteai să ai de la el – trecuse de-abia într-a patra – [...] în al treilea rând, cine dacă nu el, personal, Bigică, insistase să-l însoțească pe jos, peste deal, până la Musariu, la minele romane? Ar fi putut foarte bine să se îndoape pe săturate la plecare, dar el, personal, Bigică, nu și nu: „Las' că frigem noi slănină în pădure!" Ar fi putut foarte bine să plece amândoi cu autobuzul, dar el, personal, Bigică, venise cu ideea: „O luăm pe scurtătură, peste Dealul Fetii, pe la Peștera Vălișoarei..." Două ceasuri îi tot turuise gura, arătându-i micuțului fiecare izvor și cireș sălbatic, fiecare tufă de soc și ciupercă, de parcă totul și toate i-ar fi aparținut lui personal. Se zărea lavița de mesteacăn pe care avusese de gând să-și ospăteze musafirul la umbră, lângă izvorul pitit sub stânca înecată în mușchi umed și gras. Și mâncarea rămăsese acasă! Toată: plăcinte cu brânză, slănină, ceapă, caise... Numai de nu i-ar cere micuțul ceva de-ale gurii.

— Ziceai că frigem aici niște slănină! vorbi în aceeași clipă băiatul.

— Ce, nu ți-e bine? îl repezi speriat Bigică. [...]

Într-adevăr, ceva trebuie să-i spună, să-i dea niscaiva explicații, dar ce? Doar n-o să-i spună că a lăsat mâncarea acasă, ca un bleg, între geamuri? Vorbi cu toată autoritatea:

— Ți-o spun eu, personal, la drum mâncarea-i otravă! Cele mai periculoase sunt plăcintele. Plăcintele cu brânză...

— Și slănina?

— Oho! [...]

Nu mai suiau. Din vârful Dealului Fetii vedeau orășelul înghesuit parcă într-un lighean și spintecat de Criș ca de-o sabie puțin strâmbă. Totdeauna, de aici, lui Bigică îi plăcea să-și găsească strada, apoi casa în vălmășagul de ulițe și construcții. Acum însă se uita în zare cu ciudă. Acolo era casa, acolo erau geamurile, acolo era pachetul cu mâncarea.

— Nu mănânci? îl auzi din nou pe băiețaș.

— Eu? Ce, nu ți-e bine? Ți-am explicat o dată. Se face o reacție antitifoparatifică, vai de burta ta... [...]

— Și chiar matale nu ți-e foame?

— Mie? Eu, personal, la drum sunt în stare să nu mănânc 48 de ore, nu ți-am spus?

— Nimic, nimic? Nicio caisă?

— Caise?! Păi tu știi câtă tinctură de bicarbonat conține un milimetru pătrat de caisă? Să-ți explic eu personal...

Și Bigică, leşinat de foame, vorbea. Vorbea întruna, de teamă să nu-l audă pe băiețaș scâncind: „Dă-mi atunci mie mâncarea!". Dar pușiul nu mai scotea un cuvânt. Și bine făcea. […] Se aflau pe o vale mocirloasă, mergeau, mergeau, parcă mai mult coborau, dar nici vorbă de Musariu, de minele romane...

Și, deodată, Bigică rămase trăsnit. Se aflau la marginea orășelului, chiar lângă podul Crișului! Mai aveau vreo trei sute de pași până... acasă. Bigică simți că renaște, îi venea să chiuie și începu să alerge. „Va mânca, va mânca, va mânca pachetul tot... cu toată mâncarea, opt plăcinte erau acolo, acolo, între geamuri...". Bucătăria era închisă, dar Bigică știa unde e cheia. Deschise uşa şi se repezi la fereastră. Între geamuri... nimic. Doar o muscă bâzâia stins, sleită de captivitate. Pe pat, sfârșit, Bigică gemea încetișor.

— Ce e, ţi-e rău? se sperie puștiul.

— Mi-e foameee, leșiiin... nu mai pooot...

— De ce nu mi-ai spus? Aveam pachetul la mine.

— Și l-ai mâncat?

— Da... Mata ziceai că...

— Nenorocitule! Tot?!

— A mai rămas niște ceapă.

— Adu-o!

— Și niște caise...

— Adă-le!

Se auzea numai hăpăitul: o ceapă, o caisă. O caisă, o ceapă...

— Şi burta? îndrăzni băiețașul.

— Aș, fleacuri, ți-o spun eu, personal, Bigică! râse băiatul și începu să-i explice cu autoritate metabolismul caiselor și câte calorii conține o foaie de ceapă. Și, deodată, se opri strâmbându-se și își duse fulgerător amândouă mâinile la burtă.

— Ce ai? se sperie băiețașul. Să-ți dau un sulfatiazol? Am întotdeauna la mine.

Dar Bigică nu mai auzea nimic. [...] Băiețașul se așează la masă. Pe colțul mesei, într-o sită, învelite într-un ștergar, plăcintele cu brânză încă mai erau calde.

Mircea Sântimbreanu, *Caise cu ceapă*

**merinde* – hrană rece; alimente, mâncare

Textul 2

Imaginați-vă harta Americii de Sud! […] Aproape de centrul geografic al sălbaticului continent, savana înconjoară, ca într-o îmbrățișare, o lume total diferită – Pantanalul. Cea mai mare mlaștină. […]

În această lume a mlaștinilor, păzită de munți și ascunsă în mijlocul savanei, trăiesc unele dintre cele mai rare animale din lume: jaguarul (*Panthera onca*), cea mai mare felină din Americi, ara hiacint (*Anodorhynchus hyacinthinus*), cel mai mare papagal zburător din lume, și vidra uriașă. […]

Am aterizat la Cuiabá, metropola din Mato Grosso. A doua zi l-am cunoscut pe Doug, călăuza mea spre marea mlaștină, un biolog acreditat de statul brazilian să intre în rezervațiile țării împreună cu însoțitori străini. Regulile de acces în zonele protejate sunt stricte în Brazilia […].

Într-o dimineață devreme, când prima rază de lumină a atins luciul mlaștinii, m-am trezit și am ieșit în curte. Am început să mă uit prin binoclu în arborii din jur, ce răsunau de o gălăgie asurzitoare făcută de vietățile flămânde, trezite din noaptea tropicală. Toate căutau de mâncare. Cum și noi tot făpturi flămânde eram, se pregătea masa pentru micul-dejun. Am luat de pe farfurie o bucată de papaya și m-am dus pe sub copaci; deodată, pe umărul meu a venit un papagal mare, verde, cu o pată galbenă pe cap și cu fruntea de un albastru-deschis. Era un *Amazona aestiva*, comun încă în Pantanal, pentru că acolo a fost protejat, dar cu populații tot mai mici în alte zone. Surprins și bucuros cum n-am mai fost de când eram copil și îmi puneam puii de găină, curcă și bibilică pe umeri ca să-i dresez, mi-am dat seama că venise la bucata de papaya. Am fost fericit să o împart cu el. Am apreciat curajul lui de a se apropia de mine, pentru că, împreună cu alte specii de papagali verzi, sunt printre cei mai braconați și vânduți pe piața neagră pentru a fi crescuți în colivii.

În altă dimineață, m-am pomenit pe pălărie cu o pasăre cât o curcă, o chachalaca (*Ortalis canicollis*). Venise și ea să împărțim o bucată de papaya. Vă imaginați bucuria și mirarea mea că ajunsesem într-o lume în care animalele încă mai cred în oameni, după ce plecasem pentru o vreme din lumea în care oamenii nu mai cred în animale.

Alexandru N. Stermin, *Privirea urangutanului*

Partea I

1. Completează spațiile punctate cu informațiile din textul 1. **2 puncte**

Bigică are cu el lanterna și haina de ……, dar nu și pachetul cu mâncare, uitat de el acasă, între ……...

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**
Repetarea secvenței „el, personal, Bigică” are rolul
A. de a arăta că personajul vorbește despre sine la persoana a III-a, din modestie asumată.
B. de a evidenția, prin contrast cu greșeala comisă, importanța pe care și-o acordă personajul.
C. de a sublinia admirația naratorului față de spiritul de inițiativă al personajului principal.
D. de a sugera că personajul își asumă cu responsabilitate rolul de gazdă, fiind bine pregătit.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Papagalul care vine să mănânce papaya are pe cap o pată de culoare
A. albastră.
B. galbenă.
C. neagră.
D. verzuie.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Alexandru N. Stermin apreciază curajul papagalului de a se apropia de el, deoarece
A. papagalii din această specie au devenit foarte rari în Pantanal.
B. papagalii verzi sunt printre cei mai vânduți pe piața neagră.
C. papagalul acesta nu mai primise niciodată hrană de la un om.
D. regulile de acces în rezervații nu permit apropierea de animale.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Bigică îi spune lui Doru că mâncarea e periculoasă, ca să nu o împartă cu el.		
Bigică și Doru iau un mic-dejun copios, înainte de a pleca spre Musariu.		
Doru luase cu el pachetul cu mâncare.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Ghidul lui Alexandru N. Stermin este un biolog pe nume Mato Grosso.		
Asemenea papagalului, chachalaca i s-a așezat autorului pe umăr.		
Mlaștinile din mijlocul savanei sunt în apropierea munților.		

6. Precizează, în minimum două enunțuri, o trăsătură a tiparului textual dialogat, identificată în textul 1, ilustrând-o cu o secvență relevantă. **6 puncte**

7. Compară, în minimum 30 de cuvinte, atitudinea personajelor din textul 1 și a autorului textului 2 față de împărțirea hranei, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Crezi că oamenii pot câștiga încrederea animalelor? Motivează, în 50-100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din volumul *Privirea urangutanului* de Alexandru N. Stermin cu un text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

Partea a II-a

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Conțin diftong ambele cuvinte din seria:
A. „amândouă”, „caisă”.
B. „autoritate”, „lighean”.
C. „băiețașul”, „noastră”.
D. „mâncarea”, „ceapă”.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Cuvintele subliniate în fragmentul „Vorbea întruna (1), de teamă să nu-l audă pe băiețaș (2) scâncind” s-au format prin:
A. compunere (1), conversiune (2).
B. compunere (1), derivare (2).
C. derivare (1), conversiune (2).
D. derivare (1), derivare (2).

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Secvența subliniată în fragmentul „Două ceasuri îi tot turuise gura” are sensul de
A. a păstra tăcerea.
B. a se calma.
C. a se neliniști.
D. a vorbi mult.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**
Sunt omonime cuvintele subliniate în secvențele din seria:
A. „ca de-o sabie puțin strâmbă”; Alege întotdeauna poteca dreaptă.
B. „înecată în mușchi umed și gras”; Mă doare mușchiul de la picior.
C. „se aflau la marginea orășelului”; Am aflat că el locuiește la periferie.
D. „se pregătea masa pentru micul-dejun”; Am cumpărat o masă de nuc.

5. Menționează valoarea morfologică a fiecărui cuvânt subliniat în secvențele: „Bigică știa unde **e** (1) cheia”, „El, personal, Bigică, n-avea decât să rabde, **era** (2) vinovat în definitiv” și „Ar **fi** (3) putut foarte bine să plece amândoi cu autobuzul”. **6 puncte**

Cuvântul	Valoarea morfologică
„e” (1)	
„era” (2)	
„fi” (3)	

6. Alcătuiește o propoziție negativă, în care un pronume personal de persoana a III-a, numărul singular, să fie în cazul genitiv (1) și un enunț exclamativ în care adverbul „acolo” să fie atribut (2). **6 puncte**

(1)

(2) _____

_____

_____

7. Transcrie două propoziții subordonate de feluri diferite din secvența următoare, precizând felul acestora*:* „Vă imaginați bucuria și mirarea mea că ajunsesem într-o lume în care animalele încă mai cred în oameni, după ce plecasem pentru o vreme din lumea în care oamenii nu mai cred în animale.” **6 puncte**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

8. Scrie, pe spațiile punctate, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând mesajul unui copil. **6 puncte**

Nu mai zi / zice (1) nimic, bunic-o / bunico (2), despre ce-i / cei (3) la care / cărora (4) nu le place gustul ciocolății / ciocolatei (5) albe, făcută / făcute (6) de tine!

Nu mai ..... (1) nimic, ... (2), despre ..... (3) ..... (4) nu le place gustul ..... (5) albe, ... (6) de tine!

SUBIECTUL AL II-LEA **20 de puncte**

Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o semnificație a/un mesaj al textului *Caise cu ceapă* de Mircea Sântimbreanu.

În redactarea textului:

- vei preciza mesajul textului/o semnificație a textului, prin referire la temă;
- vei prezenta două elemente specifice textului narativ prin care se construiește semnificația/mesajul;
- vei interpreta două secvențe din text, relevante pentru semnificație/mesaj;
- vei menționa o emoție exprimată a/un sentiment al unui personaj, justificându-ți alegerea.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.